

REDAKTORA SLEJA

Atrodot dobītēs atstātās Lieldienu zaķa oliņas, maza puisēna sejā atplaukst smaidis. Turpat arī šokolādes *kinderolas*, dažas konfektes un citi Lieldienās iegūstami labumi. Šokolādes olas, kā zināms, sevi slēpj dažādus pārsteigumus — rotallietas un citus niecīgus. Lobot koši krāsoto vistas oliņu, puisītīm pār vaigiem rīt asaras — oliņas vēderā nav kārotās mantiņas. Un košā ola tiek pamesta uz šķīvīša kā nederīga.

Skumji. Lieldienu tradīcijas un tikumus, kā zināms, audzinām ģimenē, un mūsdienu komerciālajos apstākļos nebūt nav viegli iedot bērnam kaut ko no latviskā.

Pētot senlatviešu Lieldienu paražas, atklāju, ka to, cik sena ir olu krāsošana, pateikt nevar, taču pie senākajām Lieldienu tradīcijām tā nepieder. Viena no galvenajām šajos svētkos veicamajām darbībām ir šūpoļu kāršana un šūpošana.

Par Lieldienu zaķi senlatviešu rakstos nav minēts ne vārda.

Latviešiem jau vispār patīk pārņemt tikumus no citu valstu iedzīvotājiem. Tā pie mums atceļojusi Valentīna diena, Visu svēto nakts jeb Helovīns un arī jau minētais Lieldienu zaķis.

Par to, ka latvietim visvarīgākais dažādos svētkos ir ērtības, svētdien pilnībā varēja pārliecināties ikviens mazsalacietis un pilsētas viesis, apmeklējot (vai neapmeklējot) pilsētas rīkoto Lieldienu iešūpošanas pasākumu laukumā pie V. Hirtes muzeja.

No gandrīz 3000 pilsētas iedzīvotāju svētkus apmeklēja vien kāds pussimts, kārtējo reizi pierādot, cik svarīgas vai nesvarīgas mums ir senču tradīcijas un pilsētas tēvu ieguldītās pūles pilsētnieku labsajūtas veicināšanā.

Zināmā mērā pie vainas bija vidusskolā notiekošās sporta spēles, kuras nelāgā kārtā notika vienā laikā ar Lieldienu pasākumiem pilsētā. Savādi, ka pat tik mazā pilsētā kā Mazsalaca pasākumu rīkotāji nespēj savā starpā vienoties par pasākumu norises laiku.

Lieldienās nešūpojos, jo bija auksts, teiksiet? Šeit uzslava vecatiešiem. Neraugoties uz stipro vēju un sniegputeni, Vecates estrādē bija sanākuši teju visi iedzīvotāji, lai kopīgi izšūpotos, padejotu, uzdziedātu un parādītu saviem bērniem, kā īsti svinami Saules svētki.

Mazsalaciešu attaisnojumam minēšu, ka arī citos Valmieras rajona pagastu centros diez ko liela iedzīvotāju aktivitāte Lieldienās netika novērota. Vaidavā svinētāju bija kādi 20, Kocēnos pie 50, ieskaitot pašdarbniekus.

Šoreiz paldies pasākuma rīkotājiem gan par interesantu programmu, gan kārtajām šūpolēm. Paldies arī pašdarbniekiem, kuri par spīti nepatīkamajiem laika apstākļiem atrod spēku priecēt ar dziesmām, dejām un dažādām spēlēm. Kamēr mums būs šādi cilvēki, latviešu tradīcijas nemirs. Vienīgi jācer, ka, uzlabojoties laika apstākļiem, iespēju apmeklēt dažādus pasākumus atradīs aizvien vairāk mazsalaciešu, lai prieks par svētkiem būtu gan pašiem, gan pilsētas viesiem.

MAIRA ZAĶE

Mazsalaca liesmās

Mazsalacas ugunsdzēsēju komanda. Priekšnieks G. Alberings pirmais no kreisās.

— Sezona sākās jau marta beigās. Kūla deg. Plašākais kūlas ugunsgrēks šogad bijis 5 hektāru platībā Mazsalacas pilsētas lauku teritorijā. Pavisam šopavasari bijuši jau 13 izsaukumi dzēst degošo sauso zāli.

Tā situāciju Mazsalacā un apkārtnē pagastos īsi raksturo VUGD Mazsalacas iecirkņa priekšnieks GINTS ALBERINGS.

— Mazsalacā ir deguši vecie stacijas laukumi, dzelzceļa tilts Skaņkalnes pusē. Regulāri veicam reidus. Vecates pagastā konstatējam konkrētu piemēru latviešu attieksmei pret kūlas dedzināšanu — 3. klases skolnieks mātei palīdz šķiltavas un saka, ka iešot dedzināt sauso zāli. Mama skatās pa otrā stāva logu, kā bērns to dara turpat celmalā. Aizdedzināšanas brīdī garām brauca ugunsdzēsēji, un nu tiks lemts par atbildību vecākiem. Materiāli ir nodoti policijai. Ir sastādīts protokols arī zemes īpašniekiem Vecatē par

to, ka zemes gabals nav apkojts. 2004. gada Ugunsdrošības noteikumos ir iekļauta norma, ka mums nav jāķer dedzinātāji, bet jāsauc pie atbildības neapļauto zemju īpašnieki. Arī Administratīvajā kodeksā ir veiktas izmaiņas, un bargākie sodi dedzinātājiem, līdzīgi kā autovadītājiem, kas transporta līdzekli vada alkohola reibumā, ir 500 latu vai 15 diennaktis aresta. Neapļauto zemju īpašniekiem sods ir 250 latu. Ļoti vēlētos atzīmēt arī policijas darbu. Viņi mums palīdz, interesējas par ugunsgrēkiem un cenšas atrast vainīgos.

Pavasaros dārzos sākas sakopšanas darbi. Tiek vāktas pērn nesagrābtās lapas, apzāģēti augļu koku zari. Kur likt šos atkritumus?

— Pērnās lapas pareizāk būtu likt atkritumos vai kompostēt. Ugunsdrošības noteikumi pērnās lapas dedzināt neaizliedz, ja tas notiek cilvēka uzraudzībā un saprātīgā attālumā no ēkām. Procesu reglamentē pašvaldību saistošie noteikumi, kuri

par ugunsgrēku kurināšanu pilsētā paredz administratīvos sodus.

Ko vajadzētu darīt, ja pērnā zāle aizdegusies?

— Sausās zāles aizdegšanās gadījumā pirmais, ko vajadzētu darīt, ir izsaukt ugunsdzēsējus. Ja uguns nav augsta, var mēģināt to dzēst ar dažādiem priekšmetiem — slotām, zariem, nesintētiskām drēbēm vai laistīt ar ūdeni.

Tomēr jebkurā gadījumā jābūt ļoti uzmanīgam, jo reizēm vējš, arī bezvējš un karstums izveido liesmu virpuli pat divu metru augstumā un nokļūšana uguns centrā var beigties ļoti bēdīgi. Katrā ziņā, arī kurinot ugunsgrēku, jābūt uzmanīgam, jāvēro vēja virziens, lai neradītu apdraudējumu ēkām un cilvēkiem.

Ugunsdzēsēji šeit Mazsalacā uz notikumiem izbrauc ātri — reglamentā ir noteikts 1 kilometrs 1 minūtē. To arī parasti ievērojam.

Būs Bibliotēku nedēļa

Latvijā atkal būs **Bibliotēku nedēļa**: šoreiz no 23. līdz 27. aprīlim. Šogad tās moto, piemērojoties starptautiskās bibliotēkārās sabiedrības aicinājumam, — «**Lasīsim dedzinātās un aizliegtās grāmatas!**»

Vai Bibliotēku nedēļa ir svētki bibliotekāriem un lasītājiem, valstij un pašvaldībām? Kā nu kurā vietā. Mazsalacā lasītāji labprāt nāk uz bibliotēku un zina, ka bibliotēkas darbinieces palīdzēs, cik būs iespējams, gan grāmatu izvēlē, gan arī datorgudrībās.

Mazsalacas pilsētas bibliotēkā šajā nedēļā tiks paplašināti atvērts fonds un būs iespēja ielūkoties dārgumu krātuvēs, ko lasītāji ik pa laikam bagātina ar interesantiem un seniem izdevumiem. Būs skatāma seno grāmatu izstāde, kurā izstādītos eksponātus var arī izlasīt.

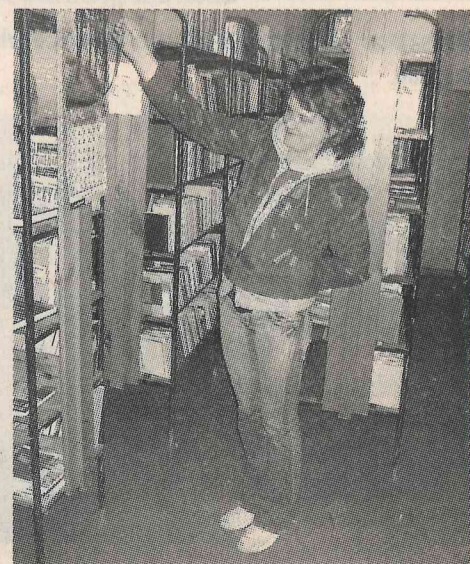
Interesentiem vienmēr ir pieejama bibliotē-

kas vēsture — gan rakstiskā, gan fotoattēlos, kur, iespējams, kāds jaunās paaudzes apmeklētājs varētu saziņēt arī savus vecākus vai vecvecākus.

Kā jau ierasts, otrdienas — 24. aprīļa — rītā Mazsalacas radio skanēs bibliotēkas raidījums «Atraktā debess», kurā būs ieskats dažās bibliotēkas pagātnes lappusēs. 25. aprīlī Garīgās atklāsmes skolas «Laisma» šī mācību gada pēdējā nodarbība, kad tiek kārtoti arī simboliski eksāmeni un saņemts sertifikāts. Šogad pastiprināti pievērsāties Latvijas kultūras vēsturei.

Šajās dienās vēlreiz ielūkosimies sevī — padomāsim, kā lasām grāmatas, kā izmantotam interneta resursus.

MAIJA REINVALDE

Daina Ansons ir gan lasītāja, gan «Laismas» dalībniece.

Liendienas pagastos

Viskoplāk apmeklētais Lieldienu pasākums šogad bija Vecatē, kur estrādē pulcējās tuvu simt vecatiešu. Viņus priecēja arī Skaņkalnes/Mazsalacas apvienotais deju kolektīvs.

Dažs pret sniegu un vēju nodrošinājies labāk par citiem.

Kas gan par Liendienām bez zaķiem?

Mazsalacā Lieldienu pasākumu apmeklē vien paši drosīgākie.

Mazajiem mazsalaciešiem vislielāko prieku sagādāja zemnieku saimniecībā "Dzintari" mītošie truši. Dažs pat 7 kilogramus smags.

Kaite piemeklē brīvdienā

Vai nu pie vainas būs Mērfija likums vai kas cits, galva, zobi un citas ķermeņa daļas visvairāk sāp, kad nav pieejamas zāles. Arī bērniem temperatūra parasti ceļas naktī. Mājās zāļu nav, aptieka slēgta. Ko iesākt mazsalacietim, kad slimība ņēmusi virsroku, ir nakts vai svētdiena un farmaceiti atpūšas? Nobažījusies māmiņa taujā: ko iesākt šādā situācijā?

Skaidrs ir viens — pirmās nepieciešamības zālēm mājās tomēr būtu jābūt. Mazuļu mammām tas būtu kāds sīrupiņš vai svečīte pret sāpēm un temperatūru, pieaugušajiem pret sāpju medikamenti, vecākiem ļaudīm *sirdsdrapes*. Un tomēr: ja nu nav?

Dauguļa aptiekas farmaceite GUNTA MEISTARE stāsta, ka, lai arī svētdienās nestrādā, reizēm gadās, ka apmeklētāji piezvana uz mājām un palūdz atnākt uz aptieku.

— Tad nu vajadzīgās zāles kopā sameklējam. Man nav problēmu atnākt un palīdzēt. Visi taču esam pazīstami. Ir gadījies, ka zvana vienpadsmitos vakarā un lūdz palīdzību. Neatsaku.

Arī Mazsalacas aptieka svētdienās ir slēgta. Farmaceite INESE stāsta, ka Mazsalacā dzīvojošajām kolēģēm reizi pa reizei gadoties svētdienās vai svētkos iz-

līdzēt kādam, kam nepieciešamas zāles.

— Tādu gadījumu nav ļoti daudz, tāpēc strādāt arī svētdienās nav īstas jēgas. Parasti jau cilvēki paši medikamentus iegādājas laikus. Īpaši populāri šobrīd ir dažādi pretsaaukstēšanas preparāti.

Jāatzīst gan, ka neviena no abām aptiekām nav piemērota ļaudīm ar īpašām vajadzībām, kuri pārvietojas invalidu ratiņos. Vienā ēkā uzbrauktuve ir par stāvu, otrā atkal par šauru, un, pat ja izdotos pa to uzbraukt, pretī ir neatveramas durvis. To, vai kāda iestāde ir vai nav piemērota ļaudīm ratiņkrēslā, visveiksmīgāk pārbauda Cēsīs, kur pašvaldībā strādā īpašs konsultants šajās lietās, kurš, pats būdams invalīds, *uz savas ādas* testē jaunuzceltu vai renovētu māju piemērotību šādiem cilvēkiem, un Cēsīs neviena ēka vairs netiek nodota ekspluatācijā, ja tā nav pieejama cilvēkiem ratiņkrēslā.

Bet ne par to šis stāsts.

Ja gadījies kāda nopietnāka ķibe un bez mediķa konsultācijas nakts laikā vai brīvdienās neiztikt, vienmēr atvērta ir Mazsalacas slimnīcas uzņemšanas nodaļa.

Mazsalacas slimnīcas registratore MAIJA ABOLTIŅA stāsta, ka akūtas saslimšanas gadījumos — augsta temperatūra, sirds saslimšanas saasinājums, augsts asinsspiediens — var izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību.

— Tepat uzņemšanas nodaļā strādā arī

Kā tikt augšā cilvēkam ratiņkrēslā?

feldšeri. Ja viņi ir izbraukumā, slimnīcā ir nodaļa, kur māsiņa sniegs pirmo palīdzību un, ja nepieciešams, izsauks dežūrārstu. Galvenais ir nesamulst, ja, izsaucot neatliekamo medicīnisko palīdzību Mazsalacā pa tālruni 4251353, jums atbild Valmieras ātrā palīdzība. Mazsalacas feldšeri strādā zem Valmieras iecirkņa.

Atliek vien secināt, ka ļaudis, kam medicīniskā palīdzība nepieciešama, to var saņemt jebkurā diennakts laikā. Jāatceras vien ģimenes ārstam pajautāt, kādas zāles vajadzētu turēt mājās drošības pēc, un noskaidrot, kādos gadījumos nekavējoties jāsauc neatliekamā medicīniskā palīdzība un kad uzņemšanas nodaļā jānokļūst pašu spēkiem.

Aprīlis — spodrības mēnesis

Aprīlis jau tradicionāli ir spodrības mēnesis, kad, pa logu iespīdot pirmajiem siltajiem saules stariem, iedzīvotāji cenšas sakopt savu mājokli un tā apkārtni.

Tiek grābtas pērnās lapas, sākas pirmie darbi dārzā. Daudzviet kārtīgākajiem tiek piešķirtas balvas, lai veicinātu sakārtotu vidi ap sevi veidot arī turpmāk. Dažās pilsētās tiek *prēmēti* arī nesakoptāko māju īpašnieki, tādējādi mudinot saimniekus dzīvot kārtīgāk. Allaž zināma patiesība, ka viens nesakopts pagalmis var būt kā plīķis visas pilsētas sejā, it sevišķi, ja īpašums atrodas tuvāk centram.

Tā šajā gadījumā Mazsalacas centra daļu apkauno īpašums Pasta ielā 4, kur neapbūvēts zemes gabals *lepojas* ar veselu lērumu izgāztu celmu un citādu gružu, kuri Mazsalacas pilsētas saistošajos noteikumos klasificēti kā *zāļie* atkritumi. Ir zināms šīs zemes īpašnieks. Viņš saņēmis arī vairākus brīdinājumus no pilsētas domes, tomēr uz tiem nav reaģējis. Mazsalacas pilsētas domes priekšsēdētājs O. Beķeris stāsta, ka par šādu bezatbildību var piemērot naudas sodu 25 latu apmē-

Avotu ielas iedzīvotāji stāsta, ka šīs mājas pagalmis jau sen nav kopts.

rā, taču jāatceras, ka arī administratīvā soda piemērošana zemes īpašnieku no pārkāpuma novēršanas neatbrīvo.

Par kaimiņa nesakārtoto pagalmu sūdzas arī Avotu ielas iedzīvotāji, kuri savas mājas sāka kopt jau martā. Ceļoties vējam, no nesakoptā pagalma lapas tiekot nestas tieši uz pašu nulē uzpucētajām sētām. Minētā māja ir nepabeigta jaunbūve, kur pagalmā bez jau minētajām

pērnajām lapām atrodami arī dažādi būvgruži. Tie ielas kopainu neizdaiļo tie nemaz.

Pilsētas galva sola, ka spodrības mēneša ietvaros pilsētā tiks izvietotas lielgabariņas atkritumu urnas, lai iedzīvotājiem, uzkopjot savu māju un tās apkārtni, lielie atkritumi nebūtu jātransportē pašiem vai par to izvešanu jāmaksā atsevišķa summa. Varbūt tas būs stimuls beidzot sakopt sev piederošo teritoriju?

KAIMIŅPAGASTOS

SKAŅKALNES PAGASTS

8. aprīlī Skaņkalnes pagastā norisinājās tradicionālais volejbola turnīrs, ko rīko Skaņkalnes pagasta padome sadarbībā ar Mazsalacas pilsētas domi. Starp piecām komandām spēcīgākā — mazsalaciešu un skaņkalniešu apvienotā komanda «Bubenis».

Šonedēļ Skaņkalnes pagasta padomē paredzēta finanšu komitejas sēde.

Padome ir saņēmusi arī daļu no datoriem,

kas paredzēti publisko interneta punktu izveidei Skaņkalnes bibliotēkā, mākslas skolā un pagasta padomē. Skaņkalnes pagasta padomes priekšsēdētājs Gunārs Zunda cer, ka interneta punktu ierīkošana tiks pabeigta jau šonedēļ.

RAMATAS PAGASTS

Lieldienās ramatieši pulcējās ikgadējās sporta spēlēs, lai kopā ar radiem, draugiem un kaimiņiem uzspēlētu šahu, dambreti, zolīti, kādu datorspēli un novusu, pamētātu

šautriņas, palēktu ar lecamauklu un kopīgi paminētu krustvārdu mīklu par Ramatas pagastu.

Piedalījās ap 50 cilvēku, pārsvarā jaunieši.

27. aprīlī Ramatas sākumskolā paredzēts atpūtas vakars vecākās paudzes ramatiešiem. Koncertu sniegs pamatskolas bērni un Rencēnu folkloras kopa «Rota».

Šonedēļ ramatieši var gaidīt arī pagasta bezmaksas izdevumu «Ramatas vēstis».

Karalis Līrs jeb kaķis krāsni

Viņš piedzima Bērzainē, pirmos soļus spēra Rūjienas pusē. Skolas gadi Mazsalacā, bet šobrīd savu darbu un mazliet arī brīvo laiku viņš vada uz Nacionālā teātra skatuves. Vai grāfa Kornvela lomā atpazīstat savējo?

Tas ir MĀRTIŅŠ BRŪVERIS.

Kas ir tava ģimene?

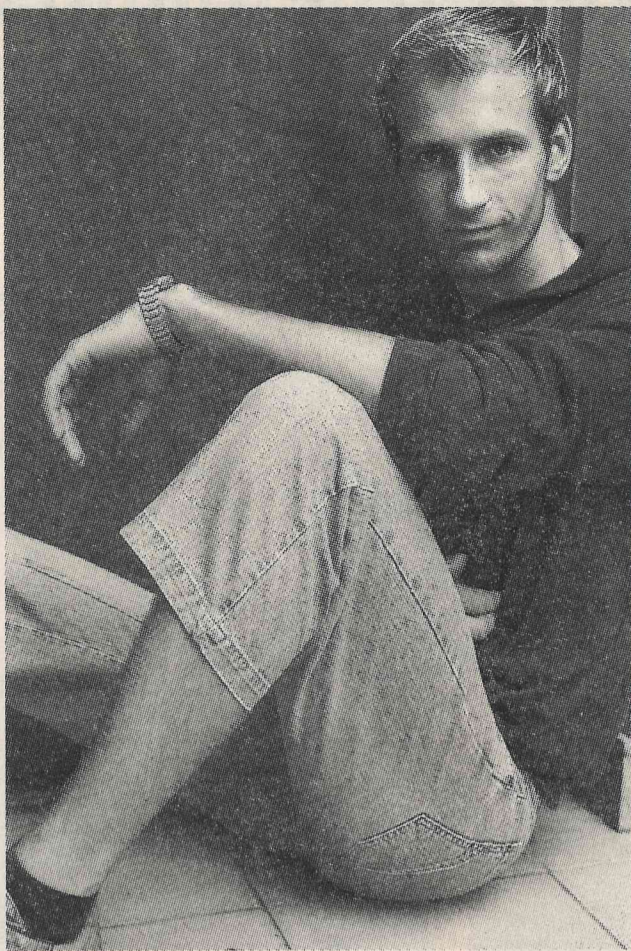
— Mani vecāki ir mani vecāki, tēvs un māte — abi latvieši pēc tautības. Tēvs tāds tumšāks pēc skata, tomēr latvietis, ļoti talantīgs zīmētājs ar teicamu krāsu un ritma izjūtu. Māte — ar bagātu emocionālo pasauli un teicamu atmiņu. Bērībā mums, bērniem, lasīja «Brīnumzemes» pasakas priekšā. Kupla ģimene, pavisam 4 bērni — 3 puikas, pati jaunākā ir māsa. Es esmu vidējais.

Zīmīgākās bērības atmiņas...

— Reiz, dzīvojot Rūjienā, ar vecāko brāli nespējām sadalīt mīlestību, kas tika veltīta mūsu kaķim. Ar asarām acīs plēsāmies, kurš varēs iespiest to padusē un paglaudīt. Un tad kādu dienu, kad atkal bija pienākusi mana kārtā un es biju ticis pie kaķa, atskanēja mammas balss, ka sākas mana mīļākā filma — «Kapteiņa Granta bērni». Tā nu es biju lielās dilemmas priekšā — filma vai kaķis. Tad radās doma kaķi paslēpt. Ieraudzīju lauku plīts cepeškrāsni ar durtiņām, un tā likās lieliska slēptuve, lai pēc filmas noskatīšanās kaķis atkal būtu mans. Tā kā plīts bija tumša, tātad nekurējās, viss šķita lieliski. Filmā pēdējās divas minūtes bija emocionāli sakāpinātas, lai radītu intrigu turpmākajām sērijām. Milzīgā žņaudzējčūska žņaudz Džonu, kurš atlaidies ēnā zem koka. Mani tas tik ļoti ietekmē, ka asaras birst kā jūra. Iznāku noraudzījies no istabas, un stāv priekšā dūmīga mamma ar jautājumu: kurš ielika kaķi cepeškrāsni? Izrādās, ka kaķa ievietošanas brīdī plīts bijusi karsta. Viss beidzās labi — kaķis izdzīvoja, bet, redzot, kā viņš zālītē vārgi lok ūdentiņu, atkal izsprāga asaru jūra, jo kaķis tomēr izrādījās man dārgāks par redzēto filmu. Šādas atmiņas palīdz man tagad veidot grāfa Kornvela lomu izrādē «Karalis Līrs», kur viņam jāizrauj nodevējam Glosteram acis...

Kāpēc teātris?

— Bērnodārza apliecībā man ierakstīts — «šoferis uz žiguļa». Tad kādu brīdi aizrāvos ar dārkopību — stādīju un sēju paša uzraktā zemes pleķīti redīsus, magones, gurķumētras, dilles, salātus, pupiņas, topinambūrus, ķirbjus, patisonus, kabačus un pat kaņepes — visi man paredzēja Bulduru dārkopības tehnikumu. Vēlāk bija

M.Brūveris: «Lēmumu strādāt Nacionālajā teātrī neesmu nožēlojis».

doma par Policijas akadēmiju. Pat sāku trenēties mājās, vakaros skriet, agros rītos pievilkties. Pirmais teātra impulss bija 10. klasē. Īss priekšnesums, kur spēlēju vecu bārdaunu tēvu. Iepatikās. Nākamais grūdiens 12. klases žetonvakars. Aleksis «Skroderdienās Silmačos». Likās, ka jūtu to stilu un garšu un laikam patīk. Tomēr pārliecināts vēl nebiju. Stājos Kultūras akadēmijā. Pirmajā gadā tiku līdz pēdējai kārtai un izkritu, kaut iemeslu tam vēl šodien nesaprotu. Iestājos Kultūras koledžā. Pēc gada sapratu, ka esmu paņēmis

no šīs skolas priekš sevis visu un tālāk turpināt nevēlos. Zināju, ka atkal Kultūras akadēmijā ir aktieru uzņemšana (leļļu kurss), un notika brīnumš — tiku uzņemts aktieros. Un nu esmu leļļu aktieris — bakalaura grāds mākslās!

Kāpēc Nacionālais teātris?

— Īsi sakot, man piedāvāja, un šo piedāvājumu pieņēmu. Kad mācījos, man tiešām ļoti patika leļļu māksla — pieaugušo leļļu teātris, moderns, kas ir ciešā saiknē ar mākslu — brīvo formu teātri, Bunuraku lellēm, marionetēm, objektu teātri (personificēto un intelektuālo), poētisko teātri un tā tālāk. Kādu pusgadu strādāju leļļu teātrī, līdz sapratu, ka tur es gribētu strādāt 50 gadu vecumā, ne agrāk. Lēmumu strādāt Nacionālajā teātrī neesmu nožēlojis!

Tuvākās lomas...

— ... man ir bijušas marionešu izrādē «Karmena.Versija», kā arī «Skats no tilta» un «Karalis Līrs». Arī tas, ko dara lietuvieši — Eimunts Nekrošus, Tuminas un Honkongas kurlmēmo teātris.

Vai kolēģi teātrī ir arī draugi?

— Lielākoties visi esam labi draugi. Augstu vērtēju Ģirtu Jakovļevu, Rūdolfu Plēpi un Lāsmu Kugrēnu. Autoritāte man ir Normunds Laizāns.

Īpašības, kas tevi raksturo.

— Spītība, neatlaidība, milzīga atbildības sajūta, lēns mācīšanās process, bet laba atmiņa, sliktas improvizēšanas spējas, teicama plastika, paškritika un ļoti labas vokālās spējas.

Kā pavadī savu brīvo laiku?

— Brīvo laiku pārsvarā pavadu ūdens tuvumā — peldu vai makšķerēju. Šad tad padejojos pa ballēm, patīk aromātiskās pirtis. Vēl ir joga un pilates. Dažkārt dodos uz Rīgas Centrāltirgu pētīt raksturus, īpaši, ja jāiestudē krievu dramaturģija. Tirgū apgrozās smieklīgi, interesanti postpadomju kadri. Reizēm klausos mūziku, sākot no Baha un Vēbera, beidzot ar Kustaricu un Čigānu mūziku. Nepārtraukti mēģinu sevi pilnveidot — meistarklases, projekti, kurši.

Ko tev pašlaik nozīmē Mazsalaca?

— Mazsalaca ir mana dzimtā vieta, katra taciņa, licītis ir zināms. Lauki, kur noslēpties, lai atpūstos, skolas laiks, skaistā vide, veselīgais gaiss. Arī Skaņaiskalns — īpaši zaļo valriekstu lasīšana. Valters Hirte un tādi pedagogi kā abas Dainas (Auzāne un Valdmane), īpaši feins un arī dzīvesgudrs ir mans skolotājs, arī audzinātājs — Pēteris Auzāns.

Vecajai pagasta mājai — 140

Grāmatā «Tēvu zemes novadā» 1997. gadā Laimonis Liepnieks raksta, ka 1867. gadā valtenbergieši (mazsalacieši) Rūjienas ceļa malā uzcēla skaistu pagasta namu, bet aptiekārs Oskars Brēms tajā pašā gadā skaistā ķieģeļu celtnē iekārtoja pirmo aptieku, kas nu jau 140 gadus darbojas tajā pašā ēkā.

Vecā aptieka un bijušais pagasta nams, divas pirmās un senākās sabiedriskās celtnes pilsētā, pelnījušas, lai tās nepārbūvētu, restaurētu un kā arhitektūras pieminekļus, pilsētas pirmsākuma liecinieces, saglabātu nākamajām paaudzēm.

Vecais pagasta nams šogad svin 140. jubileju. Tā durvis ir slēgtas, gaisma logos vairs nespīd. Ēka pieder privātipašniekam.

Mazsalaciete Nellija Nurmika atceras, ka pavisam nesen šajā ēkā vēl bijusi izstāžu zāle, un ir neizpratnē, kāpēc īpašnieks šīs telpas ir slēdzis.

Vecā pagasta māja šobrīd pieder Gunāram Bajinskim, kurš dzīvo Rīgā. G. Bajinskis atklāj, ka ēka ir slēgta, jo viņš gaida, kad pilsētas dome viņam pārdos zemi zem mājas.

Kamēr ēkai un zemei nav viens īpašnieks, viņš neko iesākt negrasās. Arī īpašus nākotnes plānus saistībā ar skaisto ēku viņš nelolo. Mājā ir 20 istabas, tajā varot gan izveidot dzīvokļus, gan izstāžu zāli, gan arī augststāvēt rīkot balles.

Mājas īpašnieks norāda, ka arī šobrīd izstāžu zāli iespējams izmantot, pirms tam to saskaņojot ar viņu personīgi.

G. Bajinska telefona numurs ir pieejams LKF Ziemeļvidzemes birojā pie N. Nurmikas.

Par veco pagasta māju šogad vēl rakstīsīm, tāpēc lūgums visiem mazsalaciešiem, kuriem kāds stāsts par veco ēku zināms: rakstiet vēstules uz laikraksta «Liesma» redakciju Valmierā, A. Upīša ielā 7. LV — 4200. Ar norādi — «Mazsalacietim».

Vecās pagasta mājas liktenis šobrīd ir ēkas īpašnieka Gunāra Bajinska rokās.

Īpašais viesis

28. marta vakarā pulciņa «Laisma» kopā sanākšanas reizē Mazsalacas pilsētas bibliotēkā viesojās valodnieks Austris Grasis, kurš jau šogad no Vācijas pārcelsies uz pastāvīgu dzīvi Skaņkalnes pagasta «Ģendertos».

Austris Grasis māca baltu valodas Bonnas universitātes salīdzinošās valodniecības institūtā. Viņa bērības un jaunības gadi pagājuši Vācijā. Minhenes universitātē pabeigta folkloristikas, etnoloģijas un mākslas vēstures studijas. 1964. gadā kā stipendiāts Āfrikas etnoloģijā studijas uzsācis Upsalas universitātē, kur studējis arī ģermānistiku un vēsturi. 1972. gadā beidzis universitāti ar filoloģijas maģistra grādu. Parāli mācībām Upsalā studējis Stokholmas universitātē baltu fi-

loloģiju, iegūstot filoloģijas kandidāta grādu baltu filoloģijā.

Grasis aktīvi darbojies Eiropas Latviešu Jaunatnes Apvienībā, piedalījies arī pasaules latviešu jaunatnes kongresos, dažādās zinātniskās konferencēs par latviešu valodas un folkloras jautājumiem Zviedrijā, Vācijā, Krievijā un Latvijā. No 1987. līdz 1995. gadam bijis Latviešu tautas augstskolas Abrenē (Francijā) direktors, mācījis latviešu valodu Minsteres Latviešu ģimnāzijā, latviešu valodu un folkloru vasaras skolās un no metnēs ASV, Austrālijā, Vācijā, Francijā un Latvijā. Savā laikā dažādās valstīs Austris uzstājis grupu «Saules brāļi» un «Brāļi Graši» sastāvā.

Vakara gaitā viesis klātesošos iepazīstināja ar divām īpašām grāmatām no savas aptuveni 15

tūkstošus lielās personiskās bibliotēkas, kā arī īsi un koncentrēti pastāstīja par kultūras un reliģijas mijiedarbību, akcentējot baltu cilšu mitoloģijas un kristietības pārklāšanos un norādot uz konkrētiem piemēriem. Pēc tam, dzerot kāda bibliotēkas lasītāja no Ēģiptes atvesto tēju, vakara īpašajam viesim tika uzdoti jautājumi.

Pasākums noslēdzās ar Austru Graša spēlētām dziesmām — senprūšu, latgaļu, lietuviešu un latviešu valodā, un šķiroties no dalībniekiem izskanēja vēlēšanās drīz tikties atkal, turpinot iesāktu sarunu un kļūstot daudz zinošākiem lietās un norisēs, par kurām ikdienā reti kad aizdomājamies.

ZANE BERGA

